

Sygn. akt III AUa 638/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie	SSO del. Gabriela Pietrzyk - Cyrbus SSA Antonina Grymel
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania G. W. (G. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie

z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. akt IV U 1245/11

oddala apelację.

/-/SSO del. G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA L.Jachimowska /-/SSA A.Grymel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 638/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania G. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego, stwierdzając, iż sklep, w którym była zatrudniona ubezpieczona, był jedynie jednostką organizacyjną nadal istniejącego zakładu pracy (...) Sp. z o.o. w W., wobec czego nie można uznać, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło na skutek likwidacji pracodawcy, a w konsekwencji - brak warunków do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona, domagając się przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazała, iż zakład, w którym była zatrudniona został zlikwidowany.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, iż płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonej był (...) Sp. z o.o. w W., co przesądza o tym, iż to właśnie ten podmiot był jej pracodawcą. Podmiot ten zaś nie uległ likwidacji, a tym samym nie została spełniona przesłanka nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego wymieniona w art. 2 ust.1 pkt 6 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. akt IV U 1245/11 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 3 czerwca 2011 r.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, poczynionych w oparciu o akta emerytalne wynika, iż G. W. urodziła się w dniu (...) W dniu 2 czerwca 2011r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Wnioskodawczyni w okresach: od 1 września 1968r. do 30 kwietnia 1976r., od 27 kwietnia 1976r. do 20 stycznia 1978r. i od 6 listopada 1978r. do 31 stycznia 1986r. pozostawała w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. W okresie od 1 maja 1991r. do 31 sierpnia 1991r. prowadziła działalność gospodarczą. Ponownie była pracownikiem od 21 listopada 1995r. do 31 sierpnia 1996r., a od 4 września 1996r. do 3 września 1997r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych. Od 30 września 2002r. do 20 listopada 2010r. była zatrudniona, z uwzględnieniem przejść w trybie art. 23⁽¹⁾ k.p., w (...) C. Z. w C.. W okresie od 2 grudnia 2010r. do 2 czerwca 2011r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych.

Dalej Sąd Okręgowy, na podstawie akt osobowych ustalił, że w dniu 30 września 2002r. ubezpieczona podjęła pracę w (...) Sp. z o.o. w K., na stanowisku sprzedawcy w sklepie (...), zlokalizowanym w C., przy ulicy (...). W wyniku kolejnych zmian własnościowych i przekształceń po stronie pracodawcy, z dniem 27 listopada 2008r. pracodawcą ubezpieczonej został (...) C. Z. z siedzibą w C. przy ulicy (...). W dniu 5 listopada 2010r. pracodawca wypowiedział odwołującej umowę o pracę z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia, jako przyczynę wypowiedzenia wskazując likwidację pracodawcy.

Z kolei ustalenia oparte o informację (...) Sp. z o.o. w W. wskazują, iż na mocy Regulaminu organizacyjnego pracodawców działających w ramach (...) Sp. z o.o., wprowadzonego Uchwałą Zarządu (...) Sp. z o.o. z dnia 27 listopada 2008r., wprowadzono nową strukturę organizacyjną Spółki (...), poprzez ustanowienie nowych pracodawców, których szczegółowy wykaz zawarty został w Załączniku nr 1 do Regulaminu. Jednostki organizacyjne stanowiące odrębne zakłady pracy działające w obrębie (...) Sp. z o.o. posiadały szczegółowo określone w Regulaminie uprawnienia w zakresie działań tych jednostek jako samodzielnych pracodawców. Do kilkudziesięciu jednostek organizacyjnych wskazanych w w/w Załączniku należał również odrębny zakład pracy ubezpieczonej - (...) C. Z..

Dokonując oceny prawnej, Sąd Okręgowy, uznając odwołanie za zasadne, odwołał się do treści art. 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004r. nr 120, poz. 1252 ze zm.) - przesłanek warunkujących nabycie prawa do wnioskowanego świadczenia.

Sąd ten wskazał, iż niesporne jest, iż u ostatniego pracodawcy ubezpieczona była zatrudniona przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, ukończyła wiek 56 lat, posiada okres uprawniający do emerytury w wymiarze przekraczającym 20 lat, od dnia 24 listopada 2010r. pozostaje zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy

w C. jako bezrobotna, w tym w okresie od 2 grudnia 2010 r. do 2 czerwca 2011r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych i nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego złożyła przed upływem 30 dni od wydania przez Powiatowy Urząd Pracy zaświadczenia potwierdzającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W spornej kwestii czy stosunek pracy ubezpieczonej został rozwiązany z powodu likwidacji pracodawcy, Sąd I instancji wskazał, iż organ rentowy w żaden sposób nie kwestionował, iż placówka handlowa (...) C. Z., zlokalizowana w C. przy ulicy (...) faktycznie została zlikwidowana, a jedynie powoływał się na fakt, iż placówka ta nie była pracodawcą ubezpieczonej, albowiem jest nim istniejąca nadal (...) Sp. z o.o. w W., która była płatnikiem składek i której pieczęcią zostało opatrzone wystawione wnioskodawczyni świadectwo pracy.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż ustawa o świadczeniach przedemerytalnych wielokrotnie w swej treści posługuje się terminem „pracodawca”, nie zawierając jednak definicji tego pojęcia, której brak również w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W ocenie Sądu, nieuprawnionym jest rozumowanie organu rentowego, że skoro w art. 4 pkt 2 ppkt a) w/w ustawy wskazano, że użyte w ustawie określenie „płatnik składek” oznacza pracodawcę

w stosunku do pracowników, to automatycznie pracodawcą jest podmiot opłacający składki za pracownika. Zdaniem Sądu Okręgowego, skoro ustawa o świadczeniach przedemerytalnych jako jedną z przesłanek nabycia prawa do tego świadczenia wymienia określoną przyczynę rozwiązania stosunku pracy, w niniejszej sprawie - likwidację pracodawcy, to należy definicji tego pojęcia poszukiwać w przepisach prawa pracy. Prawo pracy bowiem reguluje zasady nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy, a przede wszystkim definiuje strony tego stosunku prawnego. Sąd odwołał się do legalnej definicji „pracodawcy”, zawartej w art. 3 Kodeksu pracy, w oparciu o którą wyłącznie należy ustalać jaki podmiot był pracodawcą ubezpieczonej. Definicja ta nie może być uzupełniana o element „płatnika składek”. Ustalenie podmiotu, który winien być płatnikiem składek jest kwestią pochodną od tego kto jest pracodawcą, a nie odwrotnie.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż istotne znaczenie dla ustalenia czy dana jednostka organizacyjna korzysta z przymiotu pracodawcy jest ustalenie czy posiada ona zdolność do zatrudniania pracowników. Nie ma tu oczywiście znaczenia czy dana jednostka posiada osobowość prawną. W charakterze pracodawców mogą więc występować także jednostki organizacyjne stanowiące „ogniwa - części składowe” osób prawnych. Fakt, iż dana jednostka jest oddziałem, filią, zakładem czy innym rodzajem placówki terenowej osoby prawnej nie może odbierać jej przymiotu pracodawcy. Okoliczność, iż (...) C. Z. mieścił się w strukturze organizacyjnej (...) Sp. z o.o. w W. automatycznie nie przekreśla więc możliwości, iż był on pracodawcą ubezpieczonej. Koniecznym natomiast było ustalenie czy podmiot ten posiadał zdolność zatrudniania pracowników.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności Regulaminu organizacyjnego pracodawców działających w ramach (...) Sp. z o.o., wprowadzonego Uchwałą Zarządu (...) Sp. z o.o. z dnia 27 listopada 2008r., (...) Sp. z o.o. jest przedsiębiorstwem wielozakładowym, składającym się z odrębnych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność handlową - sklepów i jednostki nadzorującej - Siedziby (pkt 1 Regulaminu). Każda jednostka organizacyjna stanowi odrębnego pracodawcę, w rozumieniu przepisów prawa pracy i w tym zakresie prowadzi samodzielną politykę dotyczącą zatrudniania pracowników, a także indywidualnie wprowadza między innymi stosowne regulaminy pracy i wynagradzania (pkt 2 Regulaminu). Każda z jednostek organizacyjnych, stanowiąca odrębnego pracodawcę podlega indywidualnemu zgłoszeniu do Państwowej Inspekcji Pracy (zgodnie z art. 209 k.p.). Uprawnienia do samodzielnego podejmowania czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników zatrudnianych przez jednostkę organizacyjną mają działający w ich imieniu kierownicy tych jednostek (pkt 5 i 6 Regulaminu). Szczegółowy wykaz jednostek organizacyjnych, wchodzących w skład przedsiębiorstwa wielozakładowego (...) Sp. z o.o. zawarty został w Załączniku nr 1 do Regulaminu. Wśród tych jednostek został wymieniony (...) C. Z. (zarządzeniem z dnia 27 maja 2010r. nazwa ta została zmieniona na (...) C. Z.).

Powyższe uregulowania znajdują pełne odzwierciedlenie w dokumentach załączonych do akt osobowych ubezpieczonej. W dniu 12 listopada 2008r. została ona poinformowana przez ówczesnego pracodawcę (...) Sp. z o.o. Departament Supermarkety w C., iż z dniem 1 grudnia 2008r. w trybie art. 231 k.p.

w związku z przejściem zakładu pracy na innego pracodawcę, jej pracodawcą z mocy prawa będzie (...) C. Z.. Kolejny dokument z dnia 1 marca 2009r. zawiera porozumienie stron w sprawie zmiany warunków pracy i płacy odwołującej, zawarte przez nią z pracodawcą, tj. (...) C. Z. z siedzibą w C.. Od tego pracodawcy pochodzą także oświadczenia z dnia 5 listopada 2010r. o rozwiązaniu z ubezpieczoną stosunku pracy oraz o zwolnieniu jej z obowiązku świadczenia pracy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, uwzględniając niesporny fakt zlikwidowania placówki handlowej położonej w C. przy ulicy (...) przyjął, iż likwidacji uległ pracodawca ubezpieczonej, a zatem spełnia ona przesłanki z art. 2 ust. 1 i 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, warunkujące prawo do żądanego świadczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego, oceny tej nie zmienia fakt, iż świadectwo pracy ubezpieczonej zostało opatrzone pieczęcią firmową (...) Sp. z o.o.

w W., co podnosił organ rentowy. Sąd zauważył, iż bezpośrednio pod tą pieczęcią naniesiono drukiem tekst „Pracodawca: (...) w C.”. Połączenie tekstu z pieczęcią oraz tekstu drukowanego, wskazuje, że mamy do czynienia z przedsiębiorstwem wielozakładowym.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał G. W. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 3 czerwca 2011r.

Apelację od wyroku wywiódł organ rentowy zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie, a to art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych i przyznanie ubezpieczonej prawa do świadczenia przedemerytalnego, w sytuacji niespełnienia przesłanki wymaganej do przyznania prawa do tego świadczenia, tj. likwidacji pracodawcy.

Wskazując na podane zarzuty apelacji, skarżący organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonego.

W uzasadnieniu środka odwoławczego apelujący, wskazując na treść art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podtrzymał stanowisko, iż bezspornie płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonej był (...) Spółka z o.o. Skarżący organ rentowy nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu, że (...) C. Z. z siedzibą w C. był podmiotem, do którego należały wszelkie kwestie związane z kształtowaniem stosunku pracy ubezpieczonej.

Zauważył też, iż świadectwo pracy z dnia 20 listopada 2010r. zostało opieczętowane pieczęcią firmową (...) Spółka z o.o. oraz podpisane przez osobę z upoważnienia (...) Spółka z o.o. Tymczasem z art. 97 § 1 k.p. wynika, że pracodawca jest zobowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy. Dodatkowo wątpliwości apelującego budzi pytanie, kto podjął decyzję o likwidacji pracodawcy ubezpieczonej; nie można się przecież zgodzić z tezą, że decyzję taką podjął kierownik sklepu.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny po uzupełnieniu postępowania dowodowego, zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem jej podstawa jest nieusprawiedliwiona.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy stosunek pracy ubezpieczonej uległ rozwiązaniu z powodu likwidacji pracodawcy, a w konsekwencji - czy ubezpieczona spełniła przesłanki, warunkujące przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Rozstrzygając w spornej kwestii, Sąd Okręgowy przeprowadził staranne postępowanie dowodowe, w oparciu o które poczynił trafne ustalenia faktyczne oraz wywiódł wnioski w pełni uprawnione wynikiem tego postępowania, nie

wykraczając poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów, wynikające z przepisu art. 233 k.p.c. Dokonana subsumcja ustaleń faktycznych do mających zastosowanie przepisów prawa materialnego nie budzi zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego. Sąd

II instancji w pełni podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji, uznając je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich ponowne szczegółowe przywoływanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998r., sygn. akt I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24/776).

Spośród przesłanek wymaganych do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego, określonych w art. 2 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252 ze zm.), kwestionowanym przez skarżący organ rentowy było rozwiązanie stosunku pracy wskutek likwidacji pracodawcy. Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż - oprócz pozostałych warunków - ubezpieczona wykazała także, iż przyczyną ustania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę była likwidacja pracodawcy.

Poza sporem pozostawało, że do dnia 20 listopada 2010r. ubezpieczona była zatrudniona w (...) C. Z. w C..

Wbrew zarzutom skarżącego organu rentowego, prawidłową jest konstatacja Sądu Okręgowego, iż (...) C. Z. w C. był pracodawcą ubezpieczonej. Bowiem zgromadzone dowody jednoznacznie potwierdzają, iż w następstwie wprowadzenia uchwałą Zarządu (...) Spółka z o.o. z dnia 27 listopada 2008r., nowej struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa wielozakładowego - Spółki (...), ustanowiono nowych pracodawców, których wyszczególniono w załączniku Nr 1 do „Regulaminu organizacyjnego pracodawców działających w ramach (...) Sp. z o.o.”. Kilkudziesięciu wskazanym tamże jednostkom organizacyjnym Spółki (...), a wśród nich zakładowi pracy wnioskodawczyni (ówcześnie - (...) C. Z.,

a po zmianie nazwy - od 1 czerwca 2010r. - (...) C. Z.) przyznano status samodzielnych pracodawców, w rozumieniu prawa pracy, wyposażając ich w uprawnienia do samodzielnego podejmowania czynności

z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników zatrudnianych przez jednostkę organizacyjną (...) Sp. z o.o. (w szczególności samodzielne zatrudnianie

i zwalnianie pracowników). Z dniem wejścia w życie Regulaminu, tj. z dniem

27 listopada 2008r. objęte załącznikiem Nr 1 jednostki organizacyjne, jako nowi pracodawcy stali się, na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p., stroną w dotychczasowych stosunkach pracy, pracowników zatrudnionych w tych jednostkach organizacyjnych.

Rację ma Sąd Okręgowy, że zdolność zatrudniania pracowników jest atrybutem identyfikującym pracodawcę i z tych uprawnień (...) C. Z., zlokalizowany w C. przy ul. (...), korzystał do dnia 22 listopada 2010r., kiedy to zarządzeniem Prezesa Zarządu (...) Sp. z o. o. postanowiono o jego likwidacji z dniem 1 grudnia 2010r. (vide: informacja Spółki (...) z dnia 12 grudnia 2012r. - k. 57 oraz 10 a.s.). Likwidacja pracodawcy ubezpieczonej była powodem rozwiązania z dniem 20 listopada 2010r. stosunku pracy z G. W.. Umowy o pracę likwidowany podmiot rozwiązał ze wszystkim zatrudnionymi pracownikami (vide: informacja (...) Sp. z o.o. z dnia 5 stycznia 2013r. - k. 65 a.s.).

Jakkolwiek bezsprzecznie płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne G. W. był (...) Sp. z o.o. w W., to jednak ustawa

o świadczeniach przedemerytalnych warunek rozwiązania stosunku pracy wiąże

z podmiotem posiadającym przymiot pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p.,

tj. jednostką organizacyjną, choćby nie posiadającą osobowości prawnej, jeżeli zatrudnia ona pracowników.

Pracodawcą może być jednostka organizacyjna nawet

nie odpowiadająca kryterium kwalifikacyjnym uznania jej za przedsiębiorcę,

w rozumieniu art. 551 k.c., jeśli tylko samodzielnie zatrudnia pracowników, natomiast samo wyodrębnienie organizacyjne i finansowe danego ogniwa nie przesądza o jego statusie, jeżeli wyodrębnieniu temu nie towarzyszy dokonywanie we własnym imieniu czynności z zakresu prawa pracy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2008r., sygn. akt II PK 28/08, LEX nr 785524).

Zdolność do zatrudniania pracowników ówczesny (...) C. Z. uzyskał z dniem 27 listopada 2008r., po zmianach struktury organizacyjnej wielozakładowego podmiotu i wyodrębnieniu z niego odrębnych jednostek jako samodzielnych pracodawców. Przepis art. 2 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. nie stawia wymogu aby podmiot zatrudniający pracowników był jednocześnie płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne. Oczywistym jest, że w jednym stosunku pracy pracownik nie może mieć dwóch pracodawców. Pracodawcą pracownika jest tylko jeden podmiot określony w art. 3 k.p. Dla ubezpieczonej pracodawcą, w rozumieniu art. 3 k.p. do dnia 20 listopada 2010r. był zlikwidowany (...) C. Z..

Konkludując, skoro ubezpieczona spełniała wszystkie warunki niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego, to prawidłowo Sąd Okręgowy zaspokoił roszczenie wnioskodawczyni, przyznając prawo do tego świadczenia od dnia 3 czerwca 2011r. (art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny po myśli art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

/-/SSO del. G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA L.Jachimowska /-/SSA A.Grymel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR